

Mariusz KARWOWSKI, Anna PASZKIEWICZ, Edyta ZUBRZYCKA

Ujawnianie informacji dotyczących celów zrównoważonego rozwoju na przykładzie działalności leśnej i pocztowej

The disclosure of information on the sustainable development goals based on forestry and postal activities

Streszczenie: Zrównoważony rozwój od wielu lat stanowi kluczowy element strategii większości organizacji na świecie. Jego cele zostały przyjęte w rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ *Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030*. Ze względu na rolę i znaczenie leśnictwa i usług pocztowych w harmonizowaniu celów ekonomicznych, społecznych i środowiskowych za interesujące zagadnienie można uznać sposób ujawniania różnego rodzaju działań przez podmioty zaangażowane w tego typu działalność. Celem artykułu jest wskazanie zakresu ujawnianych informacji odnoszących się do celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty prowadzące działalność leśną i pocztową. Założony cel został zrealizowany dzięki przeglądowi opracowań krajowych i zagranicznych oraz analizie treści dokumentów sporządzanych obowiązkowo i dobrowolnie. Na podstawie przeprowadzonego badania stwierdzono, że obowiązkowe ujawnienia dostarczają ograniczonych informacji na temat realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Więcej informacji można uzyskać z ujawnień o charakterze dobrowolnym. Nie stwierdzono szczególnego prymatu wymiaru środowiskowego nad społecznym i odwrotnie.

Słowa kluczowe: zrównoważony rozwój, rachunkowość, raportowanie niefinansowe, działalność leśna, działalność pocztowa

Summary: Sustainable development has been a key element of the strategy of most organizations in the world for many years. Its goals were adopted in the resolution of the UN General Assembly ‘Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development’. Due to the role and importance of forestry and postal services

in harmonizing economic, social and environmental goals, the method of disclosing various activities by entities involved in this type of activity may be considered an interesting issue. The aim of the article is to indicate the scope of disclosed information relating to the sustainable development goals by entities conducting forest and postal activities. The assumed goal was achieved using the review of domestic and foreign studies and the content analysis of mandatory and voluntary documents. Based on the research, it was found that the mandatory disclosures provide limited information on the achievement of the SDGs. More information can be obtained from voluntary disclosures. There was no particular primacy of the environmental dimension over the social dimension, and vice versa.

Keywords: sustainable development, accounting, non-financial reporting, forest activity, postal activity

JEL: M14, M40, M41, Q01

Zrównoważony rozwój jest koncepcją, zgodnie z którą ludzie muszą żyć i zaspokajać obecne potrzeby bez narażania tych możliwości przez przyszłe pokolenia. Jego definicja zakłada zorganizowanie społeczeństwa w taki sposób, aby mogło istnieć w dłuższej perspektywie, co wymaga wzięcia odpowiedzialności za ochronę środowiska czy równowagę społeczną i ekonomiczną [por. Sadowska, 2017; *Sustainable development...*]. W 2015 r. państwa członkowskie ONZ przyjęły rezolucję *Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030*, która zawiera 17 celów zrównoważonego rozwoju.

Na realizację celów zrównoważonego rozwoju ma wpływ działalność leśna i pocztowa. Działalność leśna ma szczególne znaczenie w wymiarze środowiskowym, ponieważ lasy przyczyniają się do zachowania bioróżnorodności i regulacji klimatu poprzez pochłanianie CO₂, a tym samym ograniczanie globalnego ocieplenia. Dla wielu ludzi las stanowi również główne źródło utrzymania, co mieści się w wymiarze społecznym. W tym wymiarze kluczową rolę odgrywa działalność pocztowa, zapewniając dostęp do różnorodnych usług, w tym finansowych, poprzez rozległą sieć placówek. Koncentruje się również na kwestiach środowiskowych, aby uzyskać legitymizację swojej działalności.

Celem artykułu jest wskazanie zakresu ujawnianych informacji odnoszących się do celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty prowadzące działalność leśną i pocztową. W związku z realizacją założonego celu sformułowano następujące pytania badawcze:

1. Czy ujawnienia obowiązkowe odnoszą się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju?
2. Czy ujawnienia dobrowolne zwiększają zakres informacji odnoszących się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju?

3. Czy realizacja celów w wymiarze środowiskowym przeważa nad tymi, które mieszczą się w wymiarze społecznym w przypadku działalności leśnej?
4. Czy realizacja celów w wymiarze społecznym przeważa nad tymi, które mieszczą się w wymiarze środowiskowym w przypadku działalności pocztowej?

Badaniem empirycznym, które oparto na analizie treści w zakresie ujawnień obowiązkowych, objęto sprawozdanie finansowo-gospodarcze i raport o stanie lasów Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (dalej PGL Lasy Państwowe)¹, sporządzane na podstawie art. 52 ustawy o lasach oraz sprawozdanie Zarządu Poczty Polskiej SA z działalności Grupy Poczty Polskiej (dalej Poczta Polska SA)², sporządzane na podstawie art. 49 i 55 ustawy o rachunkowości. W zakresie ujawnień dobrowolnych przeanalizowano zawartość stron internetowych, ponieważ obecnie Internet stał się preferowanym sposobem ujawniania informacji w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Poprawa zawartości oraz rozszerzenie obowiązku ujawnień w zakresie zrównoważonego rozwoju stały się jednymi z najważniejszych problemów we współczesnej rachunkowości. Na tym tle oryginalność artykułu przejawia się przede wszystkim w próbie uwzględnienia celów zrównoważonego rozwoju w ujawnieniach obowiązkowych i dobrowolnych podmiotów pełniących istotne funkcje w obszarze społecznym i środowiskowym.

Cele zrównoważonego rozwoju w kontekście działalności leśnej i pocztowej

Agenda 2030 zobowiązuje społeczność globalną do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju w trzech wymiarach – ekonomicznym, społecznym i środowiskowym. Na rysunku 1 przypisano poszczególne cele do tych wymiarów.

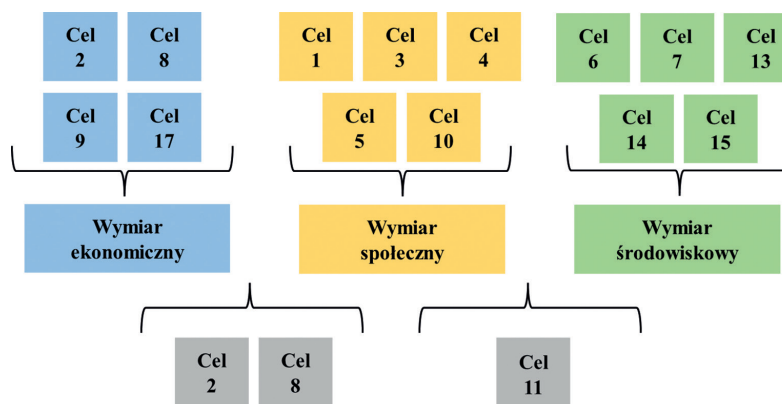
Kluczem do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju jest integracja wymiaru ekonomicznego, społecznego i środowiskowego [Sagan, 2021]. Zdaniem M. Gruchelskiego i J. Niemczyka [2016] najważniejszymi, wymiernymi celami zrównoważonego rozwoju są likwidacja ubóstwa i głodu w skali światowej (cel 1 i 2) [por. Lipiec, 2019]. Likwidacja tych zjawisk wymaga m.in. zbudowania nowoczesnego potencjału produkcyjno-usługowego w poszczególnych krajach, do których odnoszą się cele 8 i 9, zakładające gwarancję zatrudnienia, godziwe płace, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw oraz

¹ Zgodnie z art. 32 ustawy o lasach „Lasy Państwowe jako państwowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej reprezentują Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia”. W rozumieniu Kodeksu cywilnego PGL Lasy Państwowe jest podmiotem stosunku cywilnoprawnego, nieposiadającym osobowości prawnej (pot. ułomna osoba prawna), lecz posiadającym na mocy ustawy zdolność prawną.

² Spółką dominującą w Grupie Poczty Polskiej jest Poczta Polska SA, która funkcjonuje w formie spółki akcyjnej. Założycielem Spółki Poczta Polska SA i właścicielem wszystkich akcji jest Skarb Państwa.

zmniejszenie nierówności społecznych (cel 10). Zbudowanie takiego potencjału wymaga również wysoko wykwalifikowanych pracowników, co zostało przewidziane w celu 4 (edukacja). Cele 6 i 7 zakładają osiągnięcie minimalnych (poza żywnością) warunków życia (infrastrukturalnych), tj. dostępu do czystej wody, taniej i zielonej energii oraz zapewnienia odpowiednich warunków sanitarnych (w tym kanalizacji). Z kolei cel 12 zakłada wykształcenie właściwych, przyjaznych środowisku nawyków konsumentów.

Rysunek 1 Powiązanie celów i wymiarów zrównoważonego rozwoju

1. Eliminacja ubóstwa we wszystkich jego formach na całym świecie.
2. Eliminacja głodu, osiągnięcie bezpieczeństwa żywnościowego i lepszego odżywiania oraz promocja zrównoważonego rolnictwa.
3. Zapewnienie wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowego życia i promocja dobrobytu.
4. Zapewnienie wszystkim wysokiej jakości edukacji oraz promocja uczenia się przez całe życie.
5. Osiągnięcie równości płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt.
6. Zapewnienie wszystkim ludziom dostępu do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi.
7. Zapewnienie wszystkim dostępu do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie.
8. Promocja stabilnego, zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego, pełnego i produktywnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich ludzi.
9. Budowa stabilnej infrastruktury, promocja zrównoważonego uprzemysłowienia oraz wspieranie innowacyjności.
10. Zmniejszenie nierówności w krajach i między krajami.
11. Uczynienie miast i osiedli ludzkich bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu.
12. Zapewnienie wzorców zrównoważonej konsumpcji i produkcji.
13. Podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom.
14. Ochrona oceanów, mórz i zasobów morskich oraz wykorzystywanie ich w sposób zrównoważony.
15. Ochrona, przywracanie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, zrównoważonego gospodarowania lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymanie i odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej.
16. Promocja pokojowego i inkluzywnego społeczeństwa, zapewnienie wszystkim ludziom dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz budowa na wszystkich szczeblach skutecznych i odpowiedzialnych instytucji, sprzyjających włączeniu społecznemu.
17. Wzmocnienie środków wdrażania i ożywianie globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Gruchelski, Niemczyk [2016], Firlaj [2021], Lu i in. [2021].

Natomiast wysoką jakość życia gwarantuje właściwa ochrona zdrowia (cel 3) oraz warunki życia w miastach i lokalnych miejscowościach (cel 11). Cele 13, 14 i 15 odnoszą się do środowiska: zapobieganie zmianom klimatu, ochrona wód i ziemi (np. poprzez zapobieganie wylesianiu) oraz zachowanie bioróżnorodności. Najmniej wymiernymi celami społeczno-ekonomicznymi są: cel 5 (równość kobiet i mężczyzn), 16 (pokój, sprawiedliwość i silne instytucje) i 17 (partnerstwo dla realizacji celów) [Gruchelski, Niemczyk, 2016].

Kluczową rolę w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju odgrywają różnego rodzaju organizacje. Społeczeństwo wiąże szczególne oczekiwania z tzw. branżami wrażliwymi, np. leśnictwem oraz usługami pocztowymi. W ostatnich latach zainteresowanie lasami wynikało ze wzrostu popytu na drewno w takich krajach, jak Brazylia, Rosja, Indie i Chiny oraz rosnącej świadomości społecznej wobec zrównoważonej gospodarki leśnej. Dlatego podmioty z branży leśnictwa dokumentują swoje wyniki nie tylko w ujęciu ekonomicznym, ale również środowiskowym, biorąc pod uwagę recykling zasobów, powietrze, wodę i energię. Priorytet zagadnień środowiskowych można przypisać faktowi, że leśnictwo ma bezpośredni i istotny wpływ na środowisko naturalne – lasy są złożonymi ekosystemami, w których utrzymywana jest bioróżnorodność. Jednak obok zagadnień środowiskowych coraz częściej uwzględniane są kwestie społeczne, takie jak troska o pracowników, zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społeczności lokalnych, filantropia [Colaço, Simão, 2018; Li, Gao, 2019]. Branża pocztowa odgrywa kluczową rolę w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym z uwagi na rozległą sieć placówek pocztowych [URE, 2021]. Istnieje wiele przykładów działań, jakie operatorzy pocztowi prowadzą na rzecz zrównoważonego rozwoju. W Wielkiej Brytanii urzędy pocztowe są zlokalizowane w każdym regionie kraju, zatrudniając mieszkańców oraz wspierając przedsiębiorstwa i społeczności lokalne – np. w trosce o starszych członków populacji wykorzystywane są nowoczesne narzędzia informatyczne pozwalające na analizę odległości do placówek pocztowych, które zapewniają różnorodne usługi, w tym finansowe. Podobnie w Korei Południowej przy określaniu optymalnej sieci placówek pocztowych uwzględniane są nie tylko czynniki ekonomiczne i prawne, ale również dostęp do sieci elektronicznej i usług finansowych. Z kolei we Francji rozwój sieci pocztowej w odległych, biedniejszych regionach pozwolił na zatrudnienie wielu młodych ludzi. Jednak oprócz zagadnień społecznych coraz większe znaczenie odgrywa dbałość o środowisko poprzez ograniczanie skutków emisji CO₂ i innych szkodliwych gazów. Ponadto lepsze wykorzystanie zasobów pozwala osiągnąć większą efektywność energetyczną i zmniejszyć zużycie energii [Unterberger i in., 2018].

Regulacje raportowania niefinansowego

Rachunkowość zmienia się wraz ze zmianami w jej otoczeniu, a jej przyszły kształt stał się nowym wyzwaniem, które przynosi XXI wiek. W dobie intensywnych działań zmierzających w kierunku integracji rachunkowości finansowej i zarządczej rachunkowość dostosowuje się do potrzeb informacyjnych coraz szerszego kręgu jej użytkowników [por. Śniezek, 2016]. Źródłem informacji o realizacji celów zrównoważonego rozwoju są ujawnienia o charakterze niefinansowym, które mogą mieć charakter obowiązkowy lub dobrowolny. Zakres obowiązkowych ujawnień informacji niefinansowych jest regulowany ustawą o rachunkowości. Zgodnie z art. 49 (art. 55 ust. 2a w zakresie grupy kapitałowej) sprawozdanie z działalności jednostki powinno obejmować – o ile jest to istotne dla oceny rozwoju, wyników i sytuacji jednostki – m.in. informacje dotyczące zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego. Taki wymóg ustawy wynika z dyrektywy 2003/51/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 18 czerwca 2003 r., zgodnie z którą sprawozdanie z działalności powinno umożliwić analizę aspektów ochrony środowiska i społecznych niezbędnych dla zrozumienia rozwoju spółki, jej wyników lub sytuacji. Wskazówki dotyczące sporządzania sprawozdania z działalności zgodnego ustawą o rachunkowości zawiera Krajowy Standard Rachunkowości nr 9 *Sprawozdanie z działalności*.

Na podstawie art. 49 i 55 ustawy o rachunkowości sporządzane jest odpowiednio sprawozdanie Zarządu z działalności Poczty Polskiej SA oraz sprawozdanie Zarządu Poczty Polskiej SA z działalności Grupy Poczty Polskiej. Dodatkowo Poczta Polska SA, jako spółka z udziałem Skarbu Państwa, stosuje wytyczne Prezesa Rady Ministrów, które podkreślają wykorzystanie informacji niefinansowych przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego i społeczności lokalne do oceny wpływu i zagrożeń związanych z działalnością przedsiębiorstwa. Zawarty wzór sprawozdania zarządu z działalności uwzględnia następujące elementy, z których dwa pierwsze mają również charakter finansowy:

- ochronę środowiska z uwzględnieniem sankcji i opłat grożących jednostce z tego tytułu;
- zestawienie (sprawozdanie) kwotowe i podmiotowe z krótkim uzasadnieniem, analizą celowości oraz efektywności przekazanych przez spółkę darowizn;
- przedstawienie informacji dotyczących zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego.

PGL Lasy Państwowe nie ma obowiązku sporządzania sprawozdania z działalności, natomiast przygotowuje corocznie sprawozdanie finansowo-gospodarcze oraz raport o stanie lasów na podstawie art. 52 ustawy o lasach. Zgodnie z §7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w PGL Lasy Państwowe nadleśniczy przedstawia dyrektorowi regionalnej

dyrekcji informację o działalności finansowo-gospodarczej nadleśnictwa, która powinna zawierać m.in.:

1. stan zasobów, w tym powierzchnie lasów, gruntów niezabudowanych i wód;
2. wykonanie zadań w zakresie gospodarki leśnej, obejmujące w szczególności:
  - zalesienie i odnowienia,
  - pielęgnację i ochronę lasu,
  - rozmiary pozyskania i sprzedaży drewna.

Dyrektorzy regionalnych dyrekcji przedstawiają Dyrektorowi Generalnemu zbiorcze informacje obejmujące wyniki nadzorowanych nadleśnictw i zakładów oraz wyniki własne regionalnej dyrekcji. PGL Lasy Państwowe przygotowuje również dobrowolne informacje w zakresie zrównoważonego rozwoju, wymienione w tabeli 1. Źródłem informacji niefinansowych są również publikacje w Internecie.

Tabela 1 Zakres obowiązkowych i dobrowolnych informacji niefinansowych

Przedsiębiorstwo	PGL Lasy Państwowe	Poczta Polska SA
Informacje obowiązkowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sprawozdanie finansowo-gospodarcze ▪ raport o stanie lasów w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sprawozdanie Zarządu z działalności spółki ▪ sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej
Informacje dobrowolne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cele zrównoważonego rozwoju ONZ ▪ społeczna odpowiedzialność Lasów Państwowych ▪ publikacje na stronie internetowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ publikacje na stronie internetowej

Źródło: opracowanie własne.

Wyniki badania w zakresie ujawnień obowiązkowych

PGL Lasy Państwowe działa na mocy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach. Jest największym w Unii Europejskiej wyspecjalizowanym podmiotem zarządzającym lasami publicznymi, obejmującymi 76% powierzchni lasów w kraju. Biorąc to pod uwagę, w raporcie o stanie lasów bezpośrednio odnosi się do celu 15, dotyczącego zrównoważonego gospodarowania lasami, co wyraża się m.in. korzystnym wpływem lasów na klimat globalny i lokalny, regulację obiegu wody w przyrodzie, przeciwdziałaniem powodziom, lawinom i osuwiskom, ochroną gleb przed erozją i krajobrazu przed stepowaniem, zachowaniem różnorodności biologicznej, a także pochłanianiem CO₂. Wykracza jednak poza wymiar środowiskowy, podkreślając również pozostałe wymiary, tj.:

- ekonomiczny – zdolność do produkcji odnawialnej biomasy, w tym przede wszystkim drewna i użytków ubocznych, a także prowadzenie gospodarki łowieckiej (cele 8 i 12);

- społeczny – kształtowanie korzystnych warunków zdrowotnych i rekreacyjnych dla społeczeństwa, ochrona dziedzictwa kulturowego w lasach, zapewnianie miejsca pracy i edukacji ekologicznej społeczeństwa (cele 3, 4 i 11).

Chociaż PGL Lasy Państwowe nie ma obowiązku sporządzania sprawozdania z działalności, jednak sprawozdanie finansowo-gospodarcze zawiera informacje uzupełniające sprawozdanie finansowe, z którym jest powiązane, oraz informacje dodatkowe, ułatwiające ocenę jednostki. Nie zawiera jednak zamierzeń i perspektyw rozwoju, które można znaleźć w innych dokumentach. Sprawozdanie finansowo-gospodarcze podkreśla działania w wymiarze społeczno-środowiskowym, wymienione w tabeli 2.

Tabela 2 Działania w wymiarze społeczno-środowiskowym wymienione w sprawozdaniu finansowo-gospodarczym

Wymiar zrównoważonego rozwoju	Wymiar społeczny	Wymiar środowiskowy
Działania PGL Lasy Państwowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnianie bezpiecznego i ciekawego wypoczynku osobom korzystającym z lasu, w tym osobom niepełnosprawnym ▪ szkolenia z wykorzystaniem własnych obiektów edukacyjnych ▪ promocja pozytywnego wpływu lasu na zdrowie psychiczne, fizyczne i społeczne człowieka ▪ budowa ogrodzeń zatrzymujących i ograniczających migrację dzików z terenów leśnych, a tym samym zapobieganie rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrona zasobów przyrodniczych (np. rezerваты przyrody, ochrona głuszcza, żubra, cietrzewia, rybołowa itd.) ▪ przeciwdziałanie zmianom klimatu ▪ zwiększanie możliwości retencyjnych, przeciwdziałanie powodzi i suszy ▪ zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów ▪ rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojaskowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie: PGL Lasy Państwowe [2021b].

W wymiarze społecznym wymienione inicjatywy łączą się przede wszystkim z następującymi celami: 3 w powiązaniu z 11 (poprawa jakości życia ludzi w miastach i wsiach dzięki zapewnieniu ludziom wypoczynku oraz współpracy w zakresie występujących zagrożeń), 4 (edukacja) oraz 10 (troska o ludzi niepełnosprawnych). Natomiast w wymiarze środowiskowym – 13 (przeciwdziałanie zmianom klimatu) oraz 6 w powiązaniu z 15 (czysta woda i warunki sanitarne, ochrona zasobów przyrodniczych, zwiększanie możliwości retencyjnych). Warto zauważyć, że wymienione inicjatywy są ze sobą wzajemnie powiązane, np. zapewnianie wypoczynku osobom korzystającym z lasu odbywa się przy zachowaniu ochrony zasobów przyrodniczych.

Działalność biznesowa Poczty Polskiej SA została szeroko opisana w sprawozdaniu Zarządu z działalności. Podstawowym przedmiotem jej działalności jest świadczenie usług pocztowych (przyjmowanie, przemieszczanie i doręczanie przesyłek, zarówno

w obrocie krajowym, jak i zagranicznym). Ważnym elementem działalności Poczty Polskiej SA jest obsługa paczek pocztowych, przesyłek kurierskich i międzynarodowych przesyłek pocztowych. Firma posiada również prawo do emisji, wprowadzania i wycofywania z obiegu znaczków pocztowych, kartek pocztowych oraz kopert z nadrukowanym znakiem opłaty pocztowej. Kolejnym istotnym obszarem są usługi finansowe (pośrednictwo w przekazywaniu wpłat klientów na rachunki bankowe i świadczeń emerytalno-rentowych, świadczenie usług bankowych i ubezpieczeniowych, przesyłania gotówki w formie elektronicznej i działalność kantorowa). Świadczy również usługi w zakresie logistyki drobnicowej i gotówki, ochrony osób i mienia oraz prowadzi sprzedaż towarów handlowych.

Poczta Polska SA prowadzi swoją działalność poprzez określoną sieć placówek pocztowych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 29 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków wykonywania usług powszechnych przez operatora wyznaczonego, które dotyczy zagadnień mieszczących się w celu 3 (poprawa jakości życia) i 10 (mniej nierówności), tj.:

- uwzględnienie przy lokalizacji placówek pocztowych zapotrzebowania na usługi występujące na danym obszarze;
- funkcjonowanie placówek pocztowych generalnie we wszystkie dni robocze;
- dostosowanie liczby nadawczych skrzynek pocztowych do potrzeb lokalnej społeczności oraz umożliwienie korzystania z nich osobom niepełnosprawnym;
- świadczenie usług przesyłki dla ociemniałych i dostarczanie egzemplarzy bibliotecznych.

Powyższe zadania realizowane są niezależnie od efektu ekonomicznego. W kontekście celu 10, w powiązaniu z celem 8 (godna praca), warto również zwrócić uwagę, że w 2020 roku Poczta Polska SA wygrała w konkursie o tytuł Pracodawca Godny Zaufania w kategorii Firma Przyjazna Niepełnosprawnym.

Tabela 3 Działania w wymiarze społeczno-środowiskowym wymienione w sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej

Wymiar zrównoważonego rozwoju	Wymiar społeczny	Wymiar środowiskowy
Działania Poczty Polskiej SA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadzanie testów monitorowania przesyłek e-commerce ▪ przygotowanie do wdrożenia platformy cyfrowej do realizacji usługi e-Doręczenia ▪ przekazywanie darowizn 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przekazywanie wytworzonych odpadów do utylizacji lub wykorzystania jako surowce wtórne np. złom, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, makulatura, folia, meble drewniane ▪ sukcesywna wymiana floty na pojazdy niskoemisyjne lub o zmniejszonej emisji zanieczyszczeń ▪ wdrożenie elektromobilności i paliw alternatywnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Poczta Polska SA [2021b].

Sprawozdanie z działalności podkreśla działania w wymiarze społeczno-środowiskowym, wymienione w tabeli 3.

W wymiarze społecznym wymienione inicjatywy łączą się przede wszystkim z następującymi celami: 3 (poprawa jakości życia) oraz 8 w powiązaniu z 9 (przemysł, innowacyjność, infrastruktura), co sprzyja wzrostowi gospodarczemu. Natomiast w wymiarze środowiskowym – przede wszystkim 13 (przeciwdziałanie zmianom klimatu), ale również 15 (realizacja projektów prośrodowiskowych).

Wyniki badania w zakresie ujawnień dobrowolnych

Zakres dobrowolnych ujawnień informacji niefinansowych może być źródłem istotnych informacji o realizacji celów zrównoważonego rozwoju. W tabeli 4 zaprezentowano przykładowe działania, które mogą przyczynić się do osiągnięcia wybranych celów zrównoważonego rozwoju.

Tabela 4 Działania w zakresie celów zrównoważonego rozwoju w informacjach o charakterze dobrowolnym

Cel zrównoważonego rozwoju	Przykładowy aspekt celu zrównoważonego rozwoju	Leśnictwo	Działalność pocztowa
Cel 2. Zero głodu	Problemem społecznym może być niedożywienie jakościowe, czyli dieta uboga w składniki odżywcze, grożąca m.in. otyłością	Promowanie <i>slow food</i> , tj. samodzielnego przyrządzania potraw z warzyw i surowego mięsa – produktów nieprzetworzonych, z użyciem naturalnych przypraw	Pocztowe technologie teleinformatyczne wspomagają dystrybucję produktów wytwarzanych przez lokalne społeczności
Cel 3. Dobre zdrowie i jakość życia	Tempo życia, jakość powietrza i poziom hałasu w miastach nie sprzyjają zdrowiu	Pobyt pośród drzew redukuje stres, poprawia nastrój i wycisza. Drzewa jonizują powietrze oraz zapewniają uczucie chłodu w upalne dni	Realizacja inicjatyw poprawiających jakość życia seniorów poprzez stopniowe rozszerzanie zakresu usług
Cel 4. Dobra jakość edukacji	Współpraca z przedszkolami, szkołami, uczelniami wyższymi i uniwersytetami trzeciego wieku	Organizowanie zajęć, których założeniem jest kontakt z przyrodą i kreowanie zaangażowanych, proekologicznych postaw uczestników	Dystrybucja pakietów materiałów edukacyjnych wśród nauczycieli i uczniów, szczególnie w okresie pandemii COVID-19

Cel zrównoważonego rozwoju	Przykładowy aspekt celu zrównoważonego rozwoju	Leśnictwo	Działalność pocztowa
Cel 5. Równość płci	Postrzeganie kobiet jako równoprawnych pracowniczek z takim samym wynagrodzeniem i prawem do awansu lub nagród jak ich koledzy	Założenie stowarzyszenia podejmującego działania, aby kobiety miały równy dostęp do stanowisk kierowniczych, były solidarne i wzajemnie się wspierały	Wspieranie programów przeznaczonych dla kobiet zatrudnionych na różnych szczeblach organizacji pocztowej
Cel 6. Czysta woda i warunki sanitarne	Sprawiedliwy i zrównoważony rozwój usług wodnych, sanitarnych i higienicznych	Powstanie wielu obiektów małej retencji, co nie tylko pozytywnie wpływa na leśny ekosystem, ale także znacznie ogranicza ryzyko powodziowe w jego sąsiedztwie	Najnowsze technologie pozwalają na inteligentne zarządzanie wodą, ułatwiają pomiar i monitorowanie zużycia wody
Cel 7. Czysta i dostępna energia	Wykorzystanie odnawialnych, wydajnych i ekologicznie czystszych niż węgiel źródeł energii	Badanie potencjału niewykorzystywanych dotąd pozostałości drewna do produkcji komponentów do biopaliw	Przystawienie się na energię pochodzącą z odnawialnych źródeł, niekorzystanie z energii pochodzącej z paliw kopalnych
Cel 8. Wzrost gospodarczy i godna praca	Szkolenie i rozwój zawodowy pracowników, ale także ochrona ich zdrowia i poszanowanie różnorodności kulturowej	Promowanie wśród dostawców usług leśnych zatrudnienia w formie umowy o pracę poprzez zawieranie w dokumentach przetargowych odpowiednich klauzul społecznych	Zatrudnianie osób zagrożonych wykluczeniem na rynku pracy
Cel 9. Przemysł, innowacyjność, infrastruktura	Rozwój dostępu do Internetu	Dostosowanie infrastruktury do wzrostu handlu elektronicznego	Zapewnianie łatwo dostępnych i niezawodnych usług pocztowych oraz infrastruktury pocztowej w całym kraju
Cel 10. Mniej nierówności	Rozwój infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wzrokowymi, słuchowymi i ruchowymi	Organizowanie akcji mających na celu uświadomienie społeczeństwu, że aktywne funkcjonowanie z niepełnosprawnością jest możliwe w niemal każdej sferze	Stosowanie rozwiązań architektonicznych i organizacyjnych ułatwiających korzystanie z usług pocztowych osobom niepełnosprawnym. Bezpłatna dostawa przesyłek do organizacji charytatywnych
Cel 11. Zrównoważone miasta i społeczności	Dbałość o lokalne społeczności	Współpraca z samorządami w zakresie budowy i remontów dróg oraz partycypowanie w kosztach	Wykorzystanie niskoemisyjnych środków transportu

Cel zrównoważonego rozwoju	Przykładowy aspekt celu zrównoważonego rozwoju	Leśnictwo	Działalność pocztowa
Cel 12. Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja	Uwrażliwianie społeczeństwa na problem odpadów	Utrzymanie czystości w lasach, organizowanie akcji sprzątanias lasu w formie wolontariatu pracowniczego	Stosowanie kodeksu postępowania dostawców zawierającego zasady dotyczące ochrony środowiska oraz przeciwdziałania przekupstwu i korupcji
Cel 13. Działania w dziedzinie klimatu	Zmiana klimatu będzie następować na tyle szybko, że bez pomocy człowieka przyroda nie poradzi sobie w nowych warunkach	Zwiększanie powierzchni leśnych, co pozwala na zmniejszenie koncentracji CO ₂ w atmosferze	Wsparcie odpowiedzialnego gospodarowania zasobami i promowanie redukcji emisji zanieczyszczeń
Cel 15. Życie na łądzie	Analiza krótko- i długoterminowych trendów w zakresie bioróżnorodności, zanieczyszczenia i ewolucji ekosystemów oraz planowanie działań zapobiegających negatywnym skutkom	Równoważenie potrzeb ochrony przyrody i oczekiwań przemysłu drzewnego odnośnie do podaży surowca, a jednocześnie zapewnianie społeczeństwu powszechnego i bezpiecznego dostępu do lasów	Zastosowanie nowoczesnych technologii w ochronie i zrównoważonym użytkowaniu ekosystemów lądowych oraz zapobieganiu utracie bioróżnorodności – zwłaszcza poprzez ulepszone monitorowanie
Cel 17. Partnerstwa na rzecz celów	Współpraca z firmami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi i wszystkimi innymi podmiotami, chcącymi realizować działania prośrodowiskowe lub prospołeczne	Organizowanie proekologicznych wydarzeń na świeżym powietrzu, adresowanych do lokalnych społeczności, mających pokazać, jak ważna jest ochrona środowiska oraz jak wiele zależy od własnego zaangażowania	Wsparcie eksportu poprzez usługi teleinformatyczne oraz pomoc biednym w otrzymywaniu przekazów pieniężnych dzięki zastosowaniu pieniądza elektronicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie: PGL Lasy Państwowe [2020a, 2020b], *O firmie...*, *Usługi dla niepełnosprawnych...*, *GLS takes...*, *PostNL, Report – Fast forward...*, *Sustainable Development Goals...*

Z informacji o charakterze dobrowolnym wynika, że przedsiębiorstwa prowadzące działalność leśną i pocztową mogą być zaangażowane w realizację większości celów zrównoważonego rozwoju. Nie udało się uzyskać takich informacji jedynie w ramach celu 1 (eliminacja ubóstwa) i 14 (ochrona wód morskich).

Podsumowanie

Wyzwania ekologiczne, przed jakimi stoi planeta, podlegają znaczącym naciskom związanym z rozwojem społeczno-gospodarczym. Do najczęściej ujawnianych zagadnień w ramach wymiaru środowiskowego należą ochrona lasów i przeciwdziałanie zmianom

klimatu, co świadczy o wysokiej wrażliwości działalności na środowisko i potrzeby spełnienia wymagań interesariuszy w tym obszarze. Jeśli chodzi o ujawnienia w wymiarze społecznym dominują informacje o inicjatywach, mających na celu poprawę jakości życia, które często nie stanowią umownych lub prawnych obowiązków jednostek. Do najmniej ujawnianych tematów należą korupcja, walka z ubóstwem, ochrona wód morskich i prawa człowieka [por. Colaço, Simão, 2018].

W działalności leśnej prowadzona jest zrównoważona gospodarka leśna, która łączy ochronę zasobów przyrodniczych (wymiar środowiskowy) z potrzebą ich szerokiego udostępnienia społeczeństwu poprzez ponoszenie nakładów na leśną infrastrukturę turystyczną oraz bogatą ofertę edukacyjną skierowaną do społeczności lokalnych (wymiar społeczny). Warto podkreślić, że działania realizowane są na własny rachunek i ryzyko gospodarcze na zasadzie samofinansowania (wymiar ekonomiczny).

W działalności pocztowej przeciwdziała się zmianom klimatu poprzez zastosowanie w coraz większym stopniu pojazdów z niską emisją zanieczyszczeń (wymiar środowiskowy). Ponadto zapewnia się coraz bardziej innowacyjne rozwiązania w zakresie świadczonych usług, docierając poprzez określoną sieć placówek pocztowych do wszystkich grup społecznych na terenie całego kraju, niezależnie od efektu ekonomicznego (wymiar społeczno-ekonomiczny).

W tabeli 5 zostały przedstawione odpowiedzi na postawione pytania badawcze.

Tabela 5 Odpowiedzi na pytania badawcze

Pytanie badawcze	Odpowiedź
1. Czy ujawnienia obowiązkowe odnoszą się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju?	Tak, można uzyskać ograniczone informacje na temat realizacji celów zrównoważonego rozwoju
2. Czy ujawnienia dobrowolne zwiększają zakres informacji odnoszących się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju?	Tak, można uzyskać informacje na temat realizacji niemal wszystkich celów zrównoważonego rozwoju
3. Czy realizacja celów w wymiarze środowiskowym przeważa nad tymi, które mieszczą się w wymiarze społecznym w przypadku działalności leśnej?	Nie stwierdzono szczególnego prymatu realizacji celów w wymiarze środowiskowym
4. Czy realizacja celów w wymiarze społecznym przeważa nad tymi, które mieszczą się w wymiarze środowiskowym w przypadku działalności pocztowej?	Nie stwierdzono szczególnego prymatu realizacji celów w wymiarze społecznym

Źródło: opracowanie własne.

Artykuł stanowi wkład w literaturę poprzez wskazanie wpływu działalności podmiotów, które pełnią istotną funkcję w obszarze społecznym i środowiskowym, na realizację celów zrównoważonego rozwoju, poszerzając zrozumienie zjawiska komunikacji w tym zakresie. W ten sposób przyczynia się do przewyciężenia ewidentnego niedo-

statku literatury na temat ujawniania tego typu informacji w organizacjach prowadzących działalność leśną i pocztową. Jednocześnie może stanowić punkt wyjścia do przyszłych badań naukowych mających na celu pokazanie postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju w analizowanych podmiotach, jak również realizacji tych celów w podmiotach prowadzących odmienną działalność.

Bibliografia

- Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju w Polsce – implementacja w Polsce*, http://www.un.org.pl/files/170/Agenda2030PL_pl-5.pdf (dostęp: 10.02.2022).
- Colaço R., Simão J. (2018), *Disclosure of corporate social responsibility in the forestry sector of the Congo Basin*, "Forest Policy and Economics", 92, s. 136–147, doi:10.1016/j.forpol.2018.04.012.
- Dyrektywa 2003/51/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2003 r. zmieniająca dyrektywy 78/660/EWG, 83/349/EWG, 86/635/EWG i 91/674/EWG w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, banków i innych instytucji finansowych oraz zakładów ubezpieczeń, Dz. Urz. Unii Europejskiej, 17.7.2003.
- Firlej K.A. (2021), *Spoleczna odpowiedzialność biznesu w Polsce w świetle celów zrównoważonego rozwoju*, „Problems of Economics & Law”, 6, s. 35–53.
- GLS takes its responsibilities seriously*, <https://gls-group.eu/GROUP/en/our-responsibility/think-responsible.html> (dostęp: 31.01.2022).
- Gruchelski M., Niemczyk J. (2016), *Agenda Narodów Zjednoczonych na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele zrównoważonego rozwoju – szanse realizacji celów*, „Postępy Techniki Przetwórstwa Spożywczego”, 1, s. 122–126.
- Karwowski M., Raulinajtys-Grzybek M., Chrósty T. (2020), *Zastosowanie standardów GRI 2016 w polskich przedsiębiorstwach*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, 108(164), s. 61–87, doi: 10.5604/01.3001.0014.3596.
- Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4 stycznia 2018 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia aktualizacji Krajowego Standardu Rachunkowości nr 9 Sprawozdanie z działalności (Dz. Urz. MRiF z 2018 r. poz. 4).
- Li Y., Gao L. (2019), *Corporate Social Responsibility of forestry companies in China: An analysis of contents, levels, strategies, and determinants*, "Sustainability", 11(16), s. 1–17, doi:10.3390/su11164379.
- Lu J., Liang M., Zhang C., Rong D., Guan H., Mazeikaite K., Streimikis J. (2021), *Assessment of corporate social responsibility by addressing sustainable development goals*, "Corporate Social Responsibility and Environmental Management", 28, s. 686–703, doi:10.1002/csr.2081.
- Lipiec J. (2019), *Strategia zrównoważonego rozwoju na przykładzie protokołu lombardzkiego*, „Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie”, 4, s. 41–49.
- O firmie*, <https://www.poczta-polska.pl/o-firmie/> (dostęp: 14.04.2022).
- PGL Lasy Państwowe (2020a), *Cele zrównoważonego rozwoju ONZ. Agenda 2030 w Lasach Państwowych*, <https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/publikacje/do-poczytania/cele-zrownowazonego-rozwoju-onz> (dostęp: 07.02.2022).

- PGL Lasy Państwowe (2020b), *Spoleczna odpowiedzialność Lasów Państwowych*. <https://projekty-rozwojowe.lasy.gov.pl/documents/32238749/39729482/raport-spoleczna-odpowiedzialnosc-lp.pdf/dde3b27e-c17e-9dad-6bfa-33e2ac5a2b3e> (dostęp: 07.02.2022).
- PGL Lasy Państwowe (2021a), *Raport o stanie lasów w Polsce 2020*, <https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/publikacje/informacje-statystyczne-i-raporty/raport-o-stanie-lasow> (dostęp: 14.02.2022).
- PGL Lasy Państwowe (2021b), *Sprawozdanie finansowo-gospodarcze za 2020 rok*, https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/publikacje/informacje-statystyczne-i-raporty/sprawozdanie-finansowo-gospodarcze-pgl-lp/sprawozdanie-finansowo-gospodarcze-pgl-lp-za-2020-rok_.pdf/view (dostęp: 14.02.2022).
- Poczta Polska SA (2021a), *Sprawozdanie Zarządu Poczty Polskiej S.A. z działalności Grupy Poczty Polskiej za rok obrotowy 2020*.
- Poczta Polska SA (2021b), *Sprawozdanie Zarządu z działalności Poczty Polskiej S.A. za rok obrotowy 2020*.
- PostNL, *Annual Report* <https://annualreport.postnl.nl/2020/business-report/how-we-create-value/impact-on-sustainable-development-goals> (dostęp: 31.01.2022).
- Ranängen H., Zobel T. (2014), *Revisiting the 'how' of corporate social responsibility in extractive industries and forestry*. "Journal of Cleaner Production", 84, s. 299–312, doi:10.1016/j.jclepro.2014.02.020.
- Report – Fast forward progress: leveraging tech to achieve the global goals*, <https://www.itu.int/en/sustainable-world/Pages/report-hlpf-2017.aspx> (dostęp: 31.01.2022).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz.U. z 1994 r. Nr 134 poz. 692).
- Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 29 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków wykonywania usług powszechnych przez operatora wyznaczonego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1026).
- Sadowska B. (2017), *Rola rachunkowości we wspieraniu zrównoważonego rozwoju na przykładzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, 479, s. 137–147, doi: 10.15611/pn.2017.479.12.
- Sagan M. (2021), *Instytucjonalne uwarunkowania funkcjonowania przedsiębiorstw a zrównoważony rozwój*, „Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie”, 2, s. 27–39.
- Sustainable development – What is it? Definition, history, evolution, importance and examples*, <https://youmatter.world/en/definition/definitions-sustainable-development-sustainability/> (dostęp: 31.01.2022).
- Sustainable Development Goals (SDGs)*, [https://www.upu.int/en/Universal-Postal-Union/Activities/Sustainable-Development/Sustainable-Development-Goals- \(SDGs\)](https://www.upu.int/en/Universal-Postal-Union/Activities/Sustainable-Development/Sustainable-Development-Goals- (SDGs)) (dostęp: 31.01.2022).
- Śnieżek E. (2016), *Raportowanie informacji o społecznej odpowiedzialności biznesu. Studium przypadku Lasów Państwowych*, Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Unterberger M., Vešović P., Mostarac K., Šarac D., Ožegović S. (2018), *Three-dimensional Corporate Social Responsibility model of a postal service*, "Traffic & Transportation", 30(3), s. 349–359, doi:10.7307/ptt.v30i3.2761.
- URE (2021), *Raport o stanie rynku pocztowego w 2020 roku*, <https://www.uke.gov.pl/akt/raport-o-stanie-rynku-pocztowego-w-2020-roku,385.html> (dostęp: 14.02.2022).

Usługi dla niepełnosprawnych, <https://www.poczta-polska.pl/uslugi-dla-niepelnospawnych/>
(dostęp: 14.04.2022).

Ustawa z dn. 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2021 r. poz. 1275, 1718, z 2022 r. poz. 84).

Wytyczne dla spółek z udziałem Skarbu Państwa sporządzających sprawozdanie finansowe za rok 2020, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

* * *

dr hab. Mariusz Karwowski, biegły rewident
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie
Katedra Rachunkowości Menedżerskiej
mkarwo@sgh.waw.pl
ORCID: 0000-0003-1301-5888

dr Anna Paszkiewicz, emerytowana zastępczyni dyrektora ds. ekonomicznych w RDLP
Szczecinek, biegły rewident, wykładowca na studiach podyplomowych, kursach, praktyk
anna.paszkiewicz@hotmail.com
ORCID: 0000-0001-8573-3796

Edyta Zubrzycka, zastępczyni dyrektora Centrum Rachunkowości w Poczcie Polskiej
SA, biegły rewident
edyta.zubrzycka@poczta-polska.pl
ORCID: 0000-0003-3141-5826